

Jana Svobodová
Katedra ekologie a ŽP
Fakulta životního prostředí, ČZU v Praze
Kamýcká 1176, 165 21 Praha 6

Oponentský posudek na diplomovou práci Petra Suvorova „Hnízdní predace a distribuce hýla rudého (*Carpodacus erythrinus*) ve vltavském luhu.

Cílem práce bylo zhodnotit riziko predace pomocí umělých hnízd a výskytu predátorů v okrajových a interiérových biotopech vltavského luhu ve vztahu k početnosti a distribuci samců hýla rudého. Dlen počtu položených otázek a jejich odpovědí je z práce patrné, že student nad řešenou problematikou přemýšlel a uspokojivě naplnil vytyčené cíle. Velmi pozitivně při hodnocení diplomové práce působí objem provedených terénních výzkumů, konkrétně počet položených experimentálních hnízd v letech 2005 až 2007. Rovněž pozitivně hodnotím objem citované literatury. Věty jsou sice v některých případech těžkopádně formulovány, avšak poznatky z literárních pramenů jsou smysluplně propojeny. K diplomové práci mám jen několik připomínek a postřehů, které lze chápat jako náměty k diskusi, případně mohou být využity jako recenzní připomínky při přípravě publikace:

V práci tohoto typu by bylo vhodné zařadit mapku s rozmístěním experimentálních hnízd, nebo uvést průměrnou vzdálenost mezi čtveřicemi hnízd. Bez těchto údajů to čtenáře svádí k myšlence, zda při pohybu v náročnějším terénu je výsledná distribuce hnízd skutečně náhodná. Ostatně dle mapky s vyznačením studijní plochy by si čtenář mohl alespoň představit, jak je daná lokalita rozlehlá. Dále chybí stručný popis biotopů a informace o jejich distribuci na lokalitě. To není od oponenta malichernost, protože osudy hnízdy podél jednoho okraje mohou být vzájemně závislé. Rovněž umístění keřových hnízd zejména na louce může být limitováno samotným výskytem keřů. Jaká je distribuce tavolníkových keřů na lokalitě? Nevnímají hýli či jejich predátoři jako ekoton právě okraje keřových plošek? To samé platí pro rozmístění bodů pro monitoring vegetace, predátorů a samců hýla rudého. Při přečtení výsledku, že zastoupení keřového a stromového patra se mezi lesním okrajem, loukou a mokřadem neliší, opět vede k pochybám, zda body byly zvoleny na vhodných místech. Rovněž se z textu nedozvíme o vzdálenosti mezi body a o jejich počtech v jednotlivých biotopech. Je tedy počet 36 bodů pro monitoring hýlů a ptačích predátorů dostačující?

Data jsou nejprve vyhodnocena pomocí jednoduchých testů, jež sice ubírají na přehlednosti výsledků, ale nepochybně pomohly studentovi k hlubším úvahám v diskusi. Po

jednoduchých testech jsou data zanalyzována regresními modely, jež jsou pravděpodobně převážně dílem školitele. V diskusi však student jednoznačně prokázal, že problematice regresních modelů na rozdíl od oponenta rozumí, proto bych některé analýzy potřebovala více přiblížit. Není v modelu k ověření závislosti počtu samců hýlů příliš mnoho proměnných? Na poměrně nízký počet řádků jsem se dostala i v modelu pro vyhodnocení závislosti počtu hýlů na hnízdní predaci. Umělá hnízda poměrně dobře odráží riziko predace „umístění hnízda“ (Weidinger 2004), přesto závislost mezi počtem hýlů na hnízdní predaci byla neprůkazná. Nezkoušeli jste jít na tuto analýzu opačně, tedy že vysvětlovanou proměnou by byla míra predace a výskyt či početnost hýlů (případně vzdálenost k nejbližšímu hýlovi) naopak vysvětlující proměnou. Z analýz byla vyloučena hnízda predovaná hlodavci. Mohou být hlodavci predátory hnízd hýla rudého? Byla v práci Albrechta (2004) rovněž vyloučena z analýz? Úvahy o ekologické pasti na základě srovnání distribuce hýlů v letech 2006 a 2007 a predace hnízd v práci Albrechta (2004) mi připadají poměrně odvážné, pokud přihlédnu k výsledkům na stranách 30 a 31, kde je ověřeno, že „predace v jednotlivých biotopech kolísá z roku na rok“ (tento výsledek by bylo vhodné znázornit grafy). Proč nebyly data porovnána s mírou predace na reálných hnízdech hýlů v letech 2006 a 2007?

Není pochyb, že diplomové práce přispěla k rozšíření dosavadních poznatků o působení ekotonálního efektu nejen v mokřadních biotopech, ale i podmínkách střední a západní Evropy. Její přínos spatřuji především v poznatku, že na základě krátkodobých studií nelze generalizovat platnost okrajového efektu. **Přes uvedené poznámky a připomínky práci hodnotím kladně a doporučuji ji k obhajobě.**

V Praze 13.9. 2007

Jana Svobodová

